

Töökeskkond 2009. aasta III kvartalis

Ülevaade kajastab:

- **Töökeskkonna järelevalve**
 - ✓ Ettevõtete külastused;
 - ✓ Hinnangud töökeskkonnale;
 - ✓ Rikkumised, sunniraha;
 - ✓ Väärteomenetlus, trahvid.
- **Tööõnnetused**
 - ✓ TÕ üldarv;
 - ✓ TÕ maakondade lõikes;
 - ✓ TÕ tegevusalades;
- **Kutsehaigestumised ja tööst põhjustatud haigestumised**
 - ✓ KH ja TPH üldarv;
 - ✓ KH ja TPH diagnooside lõikes;
- **Töösuhete järelevalve**
 - ✓ Töövaidlused TVK-de lõikes;
 - ✓ Töövaidlused maakonniti, enim esitatud nõuded;
 - ✓ Ettevõtete külastused, rikkumised; alaealiste töösuhete kontrolli tulemused;
 - ✓ Töösuhetealane nõustamistegevus – infotelefon, e-post, vastuvõtud;
- **Tööinspektsiooni poolne teavitus- ja koolitustegevus**
 - ✓ Teavitustegevus Põhja inspektsioonis;
 - ✓ Teavitustegevus Lõuna inspektsioonis;
 - ✓ Teavitustegevus Ida inspektsioonis;
 - ✓ Teavitustegevus Lääne inspektsioonis.

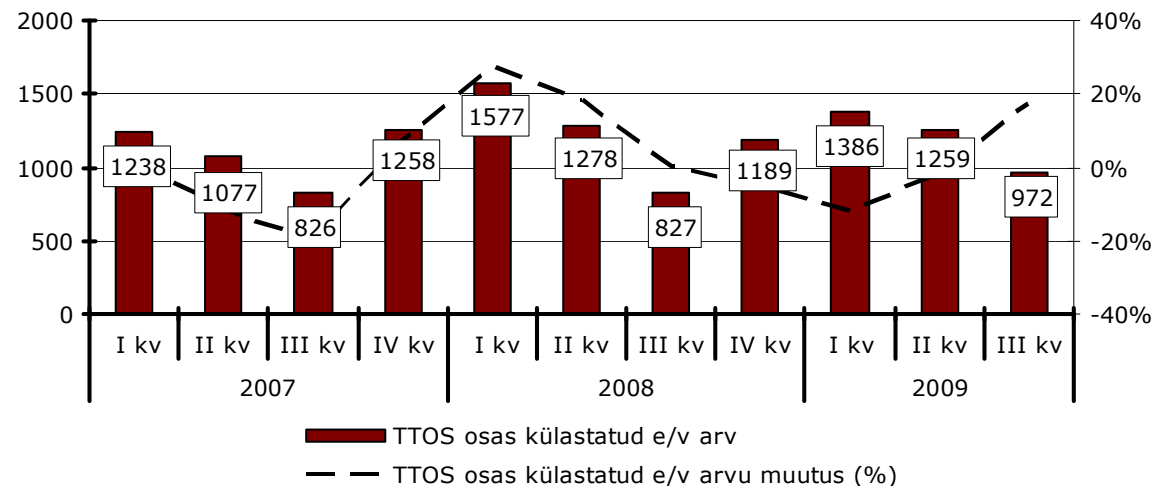
Planeeritud järelvalvetegevus 2009.a III kvartalis

- **Töökeskkonna** kontrolle koos töökeskkonna hindamisega viidi läbi **441** ettevõttes;
- Töökeskkonna sihtkontrolle viidi läbi **331** ettevõttes;
- Töökeskkonna järelkontrolle viidi läbi **150** varemkontrollitud ettevõttes;
- Tuvastati **3004** tervishoiu ja tööohutuse nõuete rikkumist;
- **Töösuhete** kontrolle viidi läbi **61** ettevõttes;
- Juhtide töö- ja puhkeaja kontrolle viidi läbi **47** korral;
- Tuvastati **74** töösuhete alast rikkumist;
- Toimub süsteemne teavitus- ja ennetustegevus.

Töökeskkonna järelvalve

- Töötervishoiu ja tööohutuse inspektorid külastasid III kvartalis **972** erinevat ettevõtet. Töökeskkonna kontrollidele koos ettevõtete töökeskkonna hindamisega viidi läbi 441 ettevõttes.
- Lisaks külastati ettevõtteid:
 - ✓ sihtkontrolli läbiviimiseks 331 korral;
 - ✓ järelkontrolli läbiviimiseks 150 korral;
 - ✓ uue ehitise ülevaatuseks 76 korral;
 - ✓ 25 kaebuse kontrollimiseks;
 - ✓ tööõnnetuse uurimiseks 76 korral;
 - ✓ kutsehaigestumise uurimiseks 6 korral.

Töötervishoiu ja tööohutuse kontrolliga haaratud ettevõtete arv
(muutus võrreldes eelmise aasta sama kvartaliga)

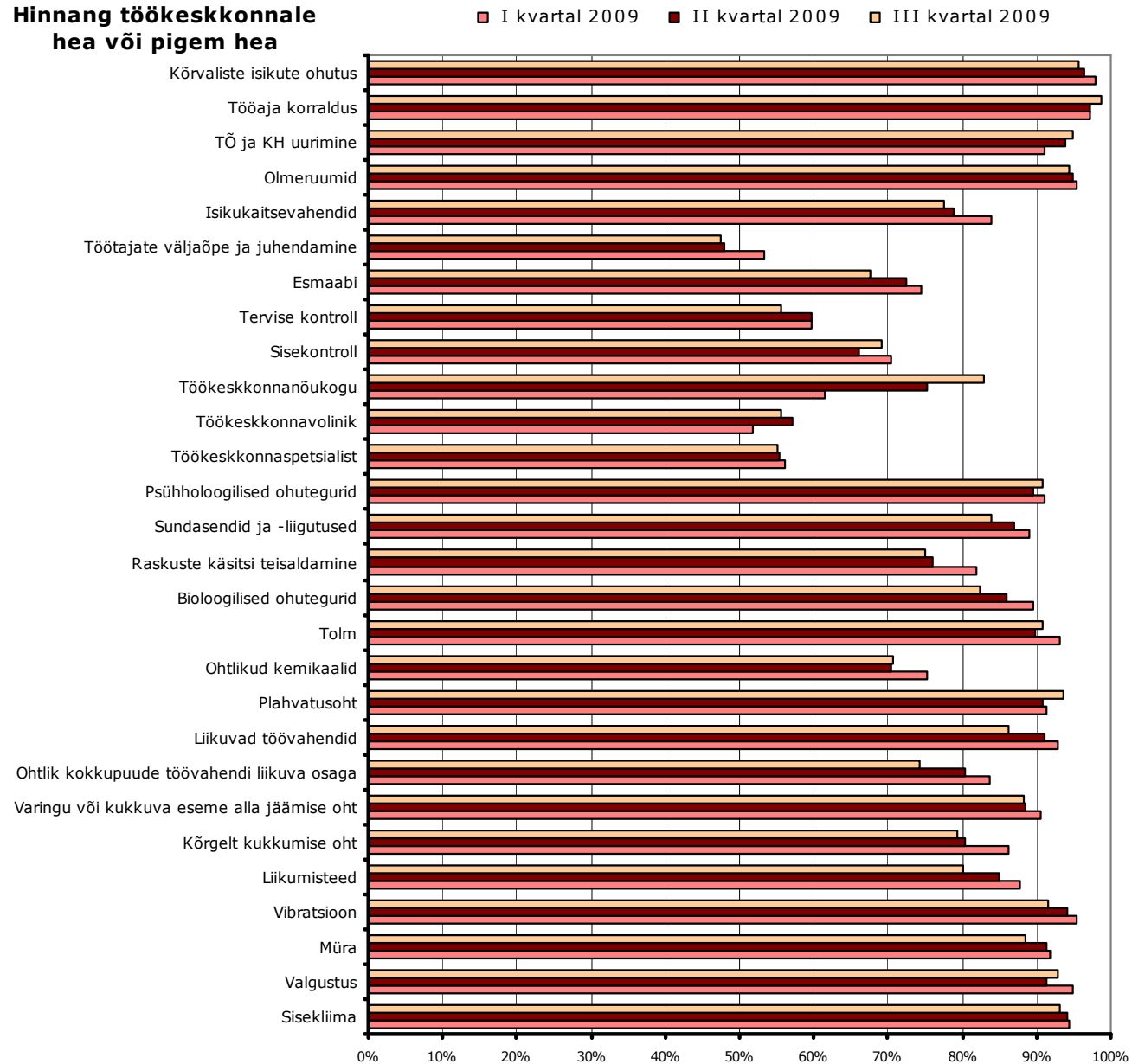
Hinnangud töökeskkonnale

- **Töökeskkonna kontrollide** käigus koostati III kvartalis kokku **436** töökeskkonna hinnangulehte. Kõiki tegureid üldiselt arvestades hindasid inspektorid ettevõtete töökeskkonda järgmiselt:

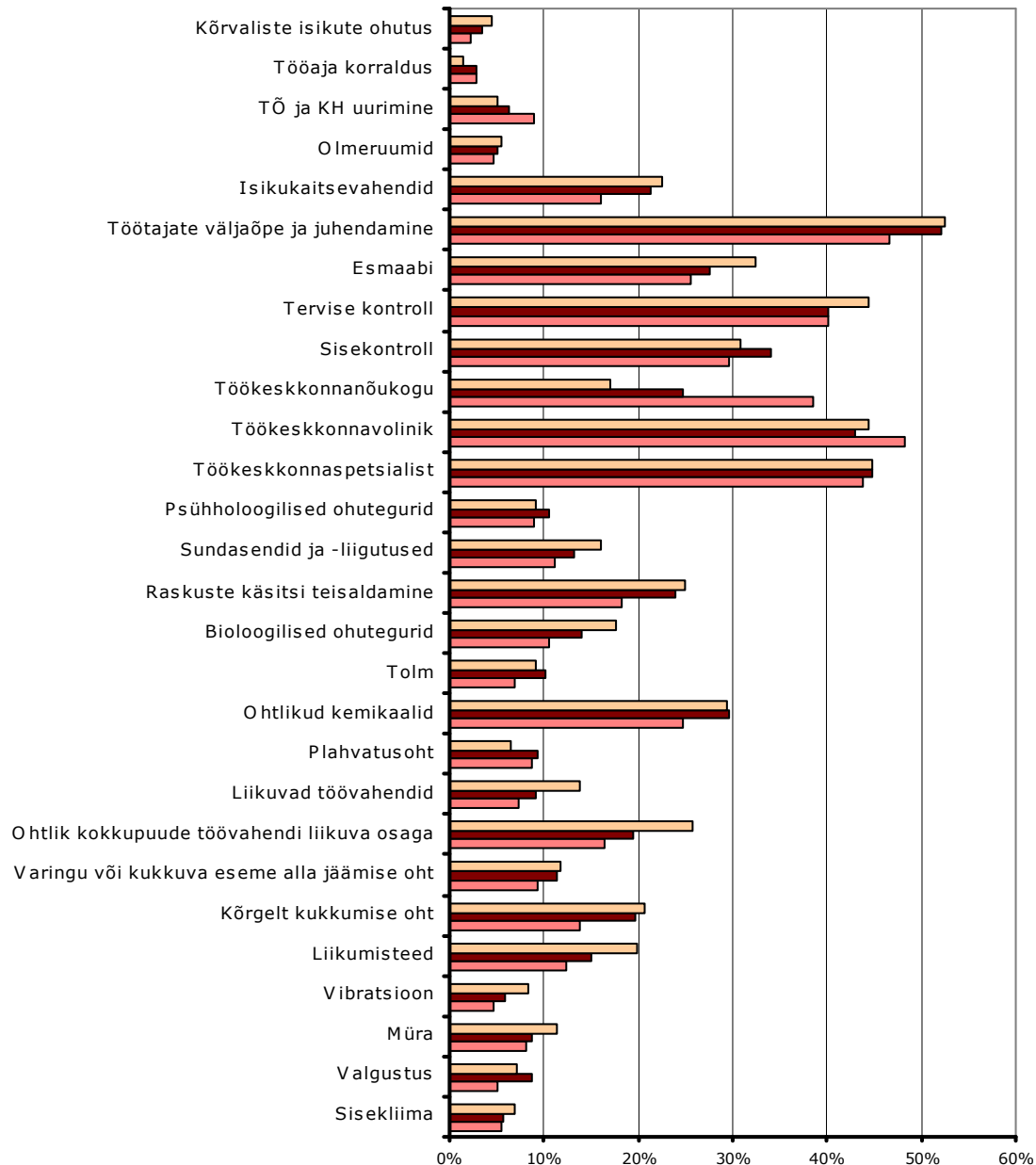
	Esmase kontrolli käigus			Järelkontrolli käigus		
	I kv	II kv	III kv	I kv	II kv	III kv
heaks	36%	37%	38%	41%	47%	36%
pigem heaks	47%	44%	42%	55%	48%	56%
pigem halvaks	11%	13%	13%	4%	4%	6%
halvaks	6%	6%	7%	1%	1%	2%

- **Heaks või pigem heaks hinnati** ettevõtetes enamasti tööaja korraldust - 99% hinnatud ettevõtetest ning kõrvaliste isikute ohutus oli tagatud 96% kontrollitud ettevõtetes. (vt joonist lk 6)
- **Järelkontroll** viidi III kv läbi 111 varem kontrollitud ettevõttes. Kontrolli tulemusena hinnati jätkuvalt halvaks või pigem halvaks sagedamini järgmiseid tegureid:
 - ✓ raskuste käsitsi teisaldamine – 19% ettevõtetes;
 - ✓ töötajate väljaõpe ja juhendamine – 17% ettevõtetes;
 - ✓ bioloogilised ohutegurid – 16% ettevõtetes

Hinnang töökeskkonnale hea või pigem hea

* Joonisel näidatud hinnangud on antud esmase külastuse läbiviimisel.
Arvestatud ei ole ettevõtteid, kus tegevus ei olnud nõutud või ohutegureid ei esinenud.

**Hinnang töökeskkonnale
halb või pigem halb**
■ I kvartal 2009 ■ II kvartal 2009 ■ III kvartal 2009

Mitterahuldavaks hinnati esmase kontrolli käigus sagedamini töötajate väljaõpet ja juhendamist (53% kontrollitud ettevõtetest). Ligi pooltes ettevõtetes ei ole valitud töötervishoiu ja tööohutusega tegelevaid isikuid nagu töökeskkonnavolinik e. töötajate esindaja või töökeskkonnaspetsialist e. tööandja esindaja. Seega võib eeldada, et nendes ettevõtetes ei toimu ka süsteemset tegevust töötervishoiu ja tööohutuse tagamiseks.

Head ei olnud hinnangud ka tervisekontrolli korraldamisele ning esmaabi korraldusele. Ligikaudu 25% ettevõtetes oli maandamata oht kokku puutuda töövahendite liikuvate osadega, ohtlike kemikaalidega või ei kasutata raskuste käsitsi teisaldamisel õigeid töövõtteid.

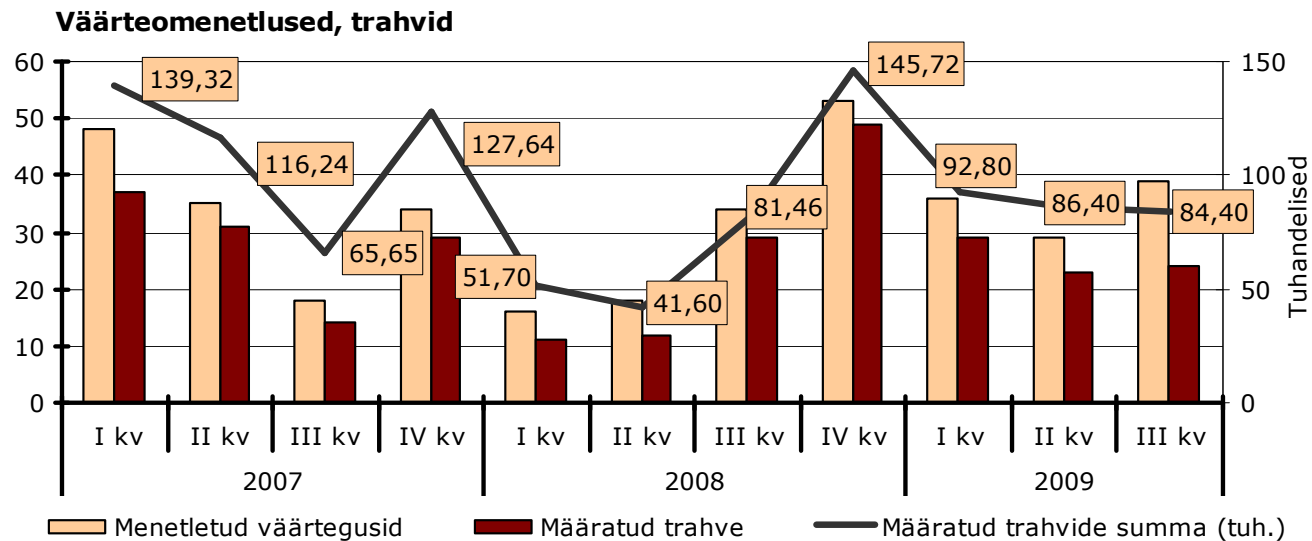
* Joonisel näidatud hinnangud on antud esmase külastuse läbiviimisel. Arvestatud ei ole ettevõtteid, kus tegevus ei olnud nõutud või ohutegureid ei esinenud.

Rikkumised, sunniraha

- Töötervishoiu ja tööohutuse järelevalve käigus tuvastati kokku **3004 rikkumist** erinevate õigusaktide suhtes, millest 37% fikseeriti ettekirjutustes. Ettekirjutus rikkumiste kõrvaldamiseks koostati 193 ettevõttele.
- **Sagedasemad rikkumised III kvartalis:**
 - Igas viiendas kontrollitud ettevõttes:
 - ✓ puuduvad ohutusjuhendid – 192 ettevõttes;
 - ✓ ei ole läbi viidud töötajate esma- või täiendjuhendamist – 183 ettevõttes;
 - ✓ puudub riskianalüüs – 177 ettevõttes;
 - Igas seitsmendas kontrollitud ettevõttes:
 - ✓ ei ole määratud töökeskkonnaspetsialisti – 135 ettevõttes;
 - ✓ töövahendite ohutust tagavad seadised ei vasta nõuetele – 128 ettevõttes;
 - Igas üheksandas kontrollitud ettevõttes:
 - ✓ puudulik sisekontroll – 108 ettevõttes;
 - ✓ töökeskkonnavolinik valimata – 107 ettevõttes;
- Töö peatati 31 korral ning töövahendite kasutamine keelati 42 juhul.
- Nõuete täitmata jätmise eest hoiatati ettevõtteid sunnirahaga 172 korral kogusummas 872 000 kr.
- Täitmisele pöörati sunniraha kahel korral summas 3 000 kr.

Väärteomenetlus, trahvid

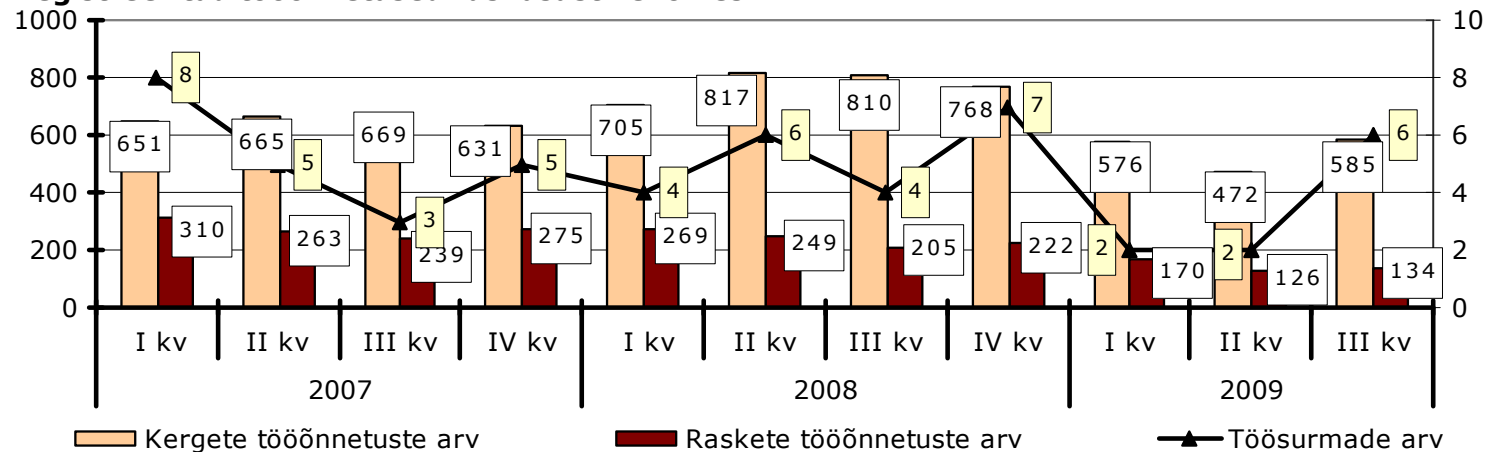
- **Väärteoasju menetleti** kokku 39 korral (2008.a III kv 34). Enim menetleti väärteoasju seoses Ida ja Lõuna inspeksiooni tööpiirkonna ettevõtetega.
- **Trahve** määrati töötervishoiu ja tööohutuse nõuete rikkumise eest 24 korral summas 84 400 krooni.
 - ✓ Füüsilistele isikutele 9 korral, summas 10 000 krooni;
 - ✓ Juriidilistele isikutele 15 korral, summas 74 400 krooni, millest enamus olid seotud tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste uurimise tulemusega.

Tööõnnetused

- III kvartalis registreeriti **725** tööõnnetust, millest 585 olid kerged, 134 raske kehavigastusega lõppenud ning 6 surmaga lõppenud tööõnnetused.
- Võrreldes eelmise aasta III kvartaliga on registreeritud tööõnnetuste arv **vähenenud 29%**, s.h raskete tööõnnetuste arv on vähenenud **34,6%**.
- Käesoleva aasta 9 kuu jooksul on kokku registreeritud **2073** tööõnnetust (2008.a 9 kuud – 3069), mis on ligi 1000 õnnetuse võrra vähem.
- Raskete tööõnnetuste osakaal kogu tööõnnetuste arvust oli III kv **18,5%** (2008.a III kv – 20,1%).

Registreeritud tööõnnetused raskusastme lõikes

Tööõnnetused maakondades

- Võrreldes 2008.a III kvartaliga on tööõnnetuste arv vähenenud kõigis maakondades - enim Tallinnas ja Harjumaal (-125), Ida-Virumaal (-46) ning Lääne-Virumaal (-31).
- Raskete tööõnnetuste arv on enim vähenenud Tallinnas ja Harjumaal (-39). Kerged tööõnnetused on enim vähenenud samuti Tallinnas ja Harjumaal ning Ida-Virumaal.
- III kvartalis registreeritud surmaga lõppenud tööõnnetustest toimusid: 1 Lääne-Virumaal, 2 Raplamaal, 1 Hollandis ning 2 väljaspool EL riike (Afganistanis).
- Väljaspool Eesti territooriumit toimus Eesti töötajatega III kvartalis kokku 30 tööõnnetust, millest 9 õnnetust olid rasked, 18 kerged ning 3 surmaga lõppenud tööõnnetust. Riikide lõikes registreeriti Eesti töötajatega enim tööõnnetusi Soome Vabariigis (13), väljaspool EL riike (7), Hollandis, Rootsis, Saksamaal (2), Iirimaal, Leedus, Norras, Prantsusmaal (1).

Tööõnnetused toimumiskoha lõikes

Tööõnnetusi kokku 2007-2009 III kvartalis

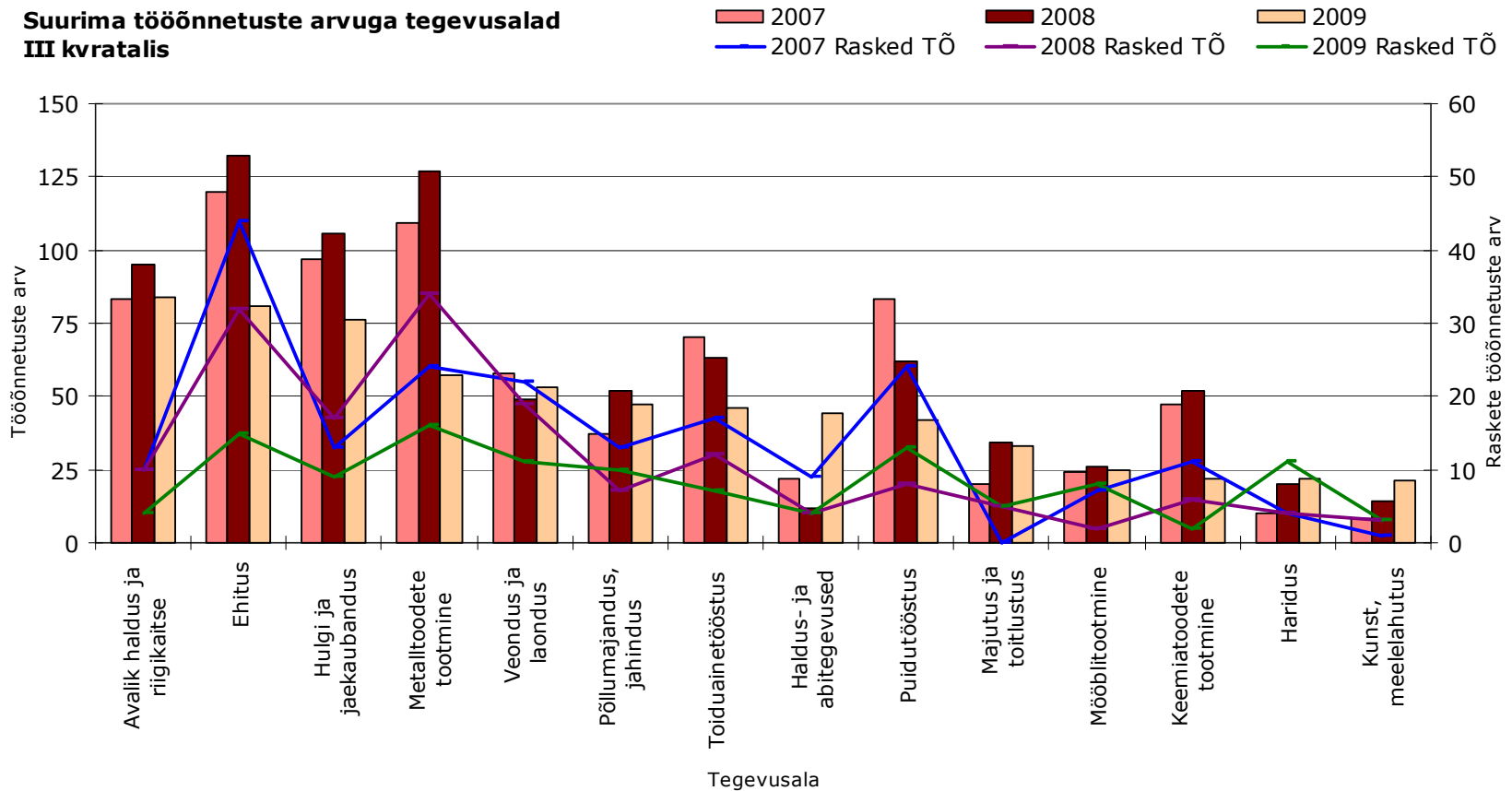
Toimumiskoht	Kerged			+/- 2008	Rasked			+/- 2008	Surmaga lõppenud			+/- 2008	Tööõnnetusi kokku			+/- 2008
	2007	2008	2009		2007	2008	2009		2007	2008	2009		2007	2008	2009	
Harju mk	90	88	56	-32	41	32	14	-18	1	1	0	-1	132	121	70	-51
Hiiu mk	3	6	2	-4	0	1	0	-1	0	0	0	0	3	7	2	-5
Ida-Viru mk	69	86	45	-41	17	13	8	-5	0	0	0	0	86	99	53	-46
Jõgeva mk	19	13	9	-4	6	5	1	-4	1	0	0	0	26	18	10	-8
Järva mk	24	36	22	-14	9	11	8	-3	0	0	0	0	33	47	30	-17
Lääne-Viru mk	61	88	63	-25	29	17	10	-7	0	0	1	1	90	105	74	-31
Lääne mk	5	18	9	-9	6	3	9	6	0	0	0	0	11	21	18	-3
Põlva mk	9	12	11	-1	2	2	2	0	0	0	0	0	11	14	13	-1
Pärnu mk	43	44	34	-10	15	16	8	-8	0	2	0	-2	58	62	42	-20
Rapla mk	15	15	8	-7	4	4	2	-2	0	0	2	2	19	19	12	-7
Saare mk	25	17	18	1	3	4	3	-1	0	0	0	0	28	21	21	0
Tallinn	148	228	175	-53	73	60	39	-21	0	0	0	0	221	288	214	-74
Tartu mk	77	69	66	-3	13	11	12	1	1	0	0	0	91	80	78	-2
Valga mk	11	10	8	-2	3	4	4	0	0	0	0	0	14	14	12	-2
Viljandi mk	37	38	22	-16	4	10	4	-6	0	0	0	0	41	48	26	-22
Võru mk	23	26	19	-7	2	2	1	-1	0	0	0	0	25	28	20	-8
Belgia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Holland	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	2	1
Iirimaa	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Itaalia	0	0	0	0	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	1	0	-1
Leedu	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Läti	0	2	0	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	-2
Norra	1	0	1	1	1	1	0	-1	0	0	0	0	2	1	1	0
Poola	1	0	0	0	1	1	0	-1	0	0	0	0	2	1	0	-1
Prantsusmaa	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Rootsi	2	1	2	1	4	0	0	0	0	0	0	0	6	1	2	1
Saksamaa	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	2	2
Soome	5	10	8	-2	4	5	5	0	0	1	0	-1	9	16	13	-3
Sveits	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Taani	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Türgi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Väljaspool EV	0	3	4	1	1	1	1	0	0	0	2	2	1	4	7	3
Kokku	669	810	585	-225	239	205	134	-71	3	4	6	2	911	1019	725	-294

Tööõnnetused tegevusalades

- III kvartalis registreeritud tööõnnetuste arv on vähenenud enamikes tegevusvaldkondades. Mõnevõrra rohkem registreeriti tööõnnetusi vaid haldus- ja abitegevuse sektoris, kunsti ja meelelahutuse sektoris ning veonduse ja laonduse tegevusalas.
- Haldus- ja abitegevuse tegevusalas toimus enim tööõnnetusi turvateenistuse töötajatega, avaliku halduse sektoris on suurem osa tööõnnetusi toimunud politseinike ning kaitsejõudude rahuvalvajatega. Kunsti- ja meelelahutussektorist registreeriti enim tööõnnetusi, mis toimusid sportlastega ja tantsijatega (balletitantsijad).
- Enim on tööõnnetuste arv vähenenud töötleva tööstuse sektorist metallitööstuses (-70) ning keemiatoodete tootmise tegevusalas (-30). Ehitussektoris registreeriti 51 ning hulgi- ja jaekaubanduses 30 tööõnnetust vähem, kui 2008.a samal perioodil.
- Rasked tööõnnetused on III kvartalis enim vähenenud ehituses ning metallitööstuses (-57%).
- Surmaga lõppenud tööõnnetused toimusid III kvartalis ehituse- ja riigikaitsektoris 2, põllumajanduse, jahinduse ning veonduse, laonduse tegevusalas 1.

Suurima tööõnnetuste arvuga tegevusalad ja raskete tööõnnetuste arv 2007-2009.a III kvartalis

Suurima tööõnnetuste arvuga tegevusalad III kvartalis

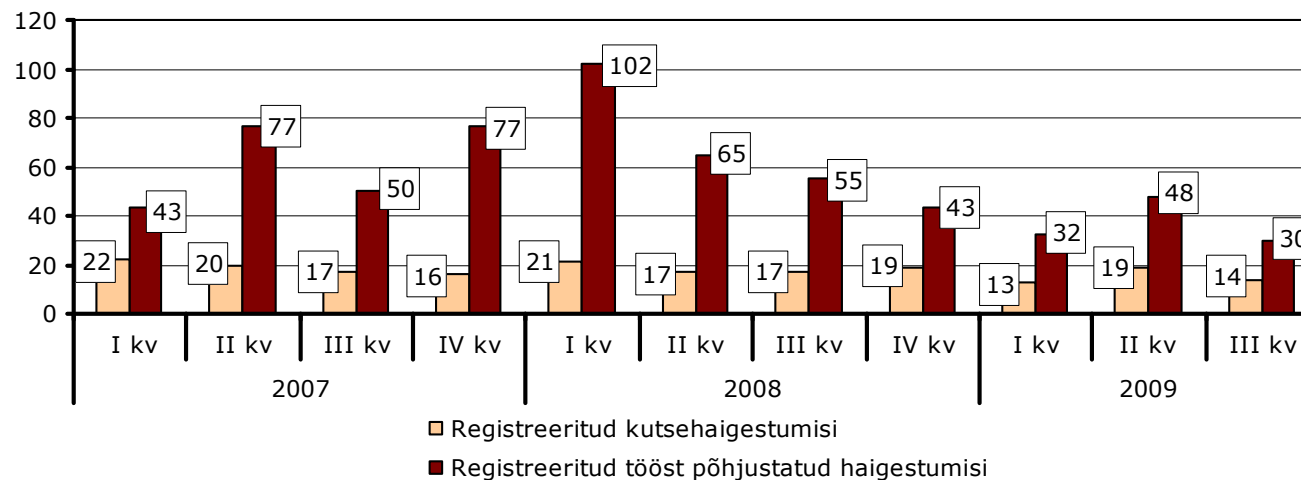
Kutsehaigused, tööst põhjustatud haigestumised

- Tööinspektsioonis registreeriti III kvartalis 14 kutsehaigestumise juhtumit, kellest 9-l kutsehaigel on diagnoositud rohkem kui üks kutsehaigus.
- Tööst põhjustatud haigestumiste teatiseid registreeriti III kvartalis 30. Haigestunutest 11-l on diagnoositud rohkem kui üks tööst põhjustatud haigus.

- Kohalike inspeksioonide löikes teatati:**

	Kutsehaigetest	Tööst põhjustatud haigestunutest
Põhja	5	5
Lõuna	7	18
Ida	1	3
Lääne	1	4

Registreeritud kutsehaigeid ja tööst põhjustatud haigestunuid

Diagnoositud kutsehaigused kvartalite lõikes 2007-2009

Kutsehaigestumise diagnoosid kvartalite lõikes												
(kood)	Diagnoos	2007				2008				2009		
		I kv	II kv	III kv	IV kv	I kv	II kv	III kv	IV kv	I kv	II kv	III kv
1	Ülekoormushaigus	0	0	1	5	1	0	2	0	0	1	0
2	Vibratsioonitõbi	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
A048	Muud seedeelundkonna bakteriaalsed infektsioonid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
B171	Hepatiit C	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
G560	Karpaalkanali sündroom	6	9	7	6	11	11	7	9	7	8	5
G562	Kubitaalkanali sündroom	1	3	2	1	0	0	0	2	1	0	0
G628	Sensoorne polüneuropaatia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
H10X	Konjunktiviidid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
H833	Müratekkene kuulmisnõrkus	8	4	1	2	4	2	3	5	2	0	2
I730	Raynaud` sündroom	0	3	0	1	0	1	0	2	0	1	1
J303	Allergiline riniit	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
J448	Muu täpsustatud krooniline obstruktiivne kopsuhaigus	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
J45X	Astma	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
J62X	Ränisisaldava tolmu põhjustatud pneumokonioos	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
J638	pneumokonioosid	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
J680	Bronhiit (äge) või pneumoniit	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
J681	Äge kopsuturse kemikaalidest, tolmust	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0
J682	Ülemiste hingamisteede põletik	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
J92X	Pleura naastud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
L23X	Allergiline kontaktdermatiit	2	2	0	0	0	0	1	1	1	0	1
L24X	Ärritav kontaktdermatiit	1	2	0	1	5	0	0	0	1	0	1
M192	Küünarliigese artroos	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1
M199	Täpsustamata artroos	0	1	0	0	1	0	2	0	1	0	1
M255	Liigesevalu	0	2	2	2	0	2	0	0	0	4	1
M501	Kaela lülivaheketta haigusseisund radikulopaatiaga	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0
M541	Nimme-ristluu radikulopaatia	1	0	0	0	1	0	0	3	1	2	0
M545	Nimmevalu e. dorsalgia	3	0	2	0	1	3	1	2	1	2	2
M548	Muu seljavalu e dorsalgia	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
M700	Käe ja randme rigisev sünoviit	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
M703	Küünarliigese muu limapauna põletik e. bursiit	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
M708	Rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid	5	7	5	6	10	8	5	8	4	7	6
M751	Õlaliigese rotaatormanseti kahjustus	1	7	2	4	3	2	1	5	3	5	2
M770	Küünarliigese keskmine põndapealispõletik	1	2	1	1	4	3	0	0	0	0	0
M771	Küünarliigese lateraalse põndapealispõletik	8	7	3	1	4	5	1	3	2	0	1
M931	Randmeliigese artroos	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
T752	Vibratsiooni toime	0	3	1	1	1	0	0	3	0	4	2
	Diagnoos täpsustamisel	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	Kokku	41	53	32	35	47	41	26	48	27	44	29

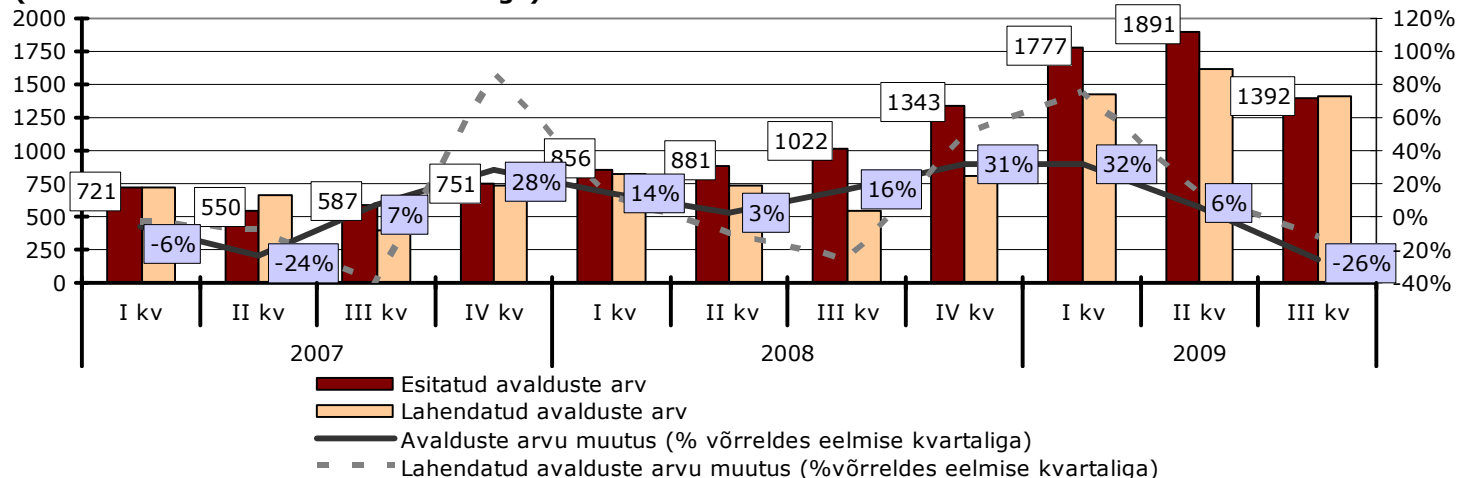
Diagnoositud tööst põhjustatud haigestumised kvartalite lõikes 2007-2009

Diagnoositud tööst põhjustatud haigestumised kvartalite lõikes												
Diagnoos	2007				2008				2009			
	I kv	II kv	III kv	IV kv	I kv	II kv	III kv	IV kv	I kv	II kv	III kv	
1 Ülekoormushaigus	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	
A15 Tuberkuloos	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
G560 Karpaalkanali sündroom	10	17	12	24	21	11	5	28	12	14	9	
G562 Kubitaalkanali sündroom	1	2	0	0	3	2	1	1	1	0	1	
H10X Konjunktiviidid	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0	
H833 Müratekkene kuulmisnõrkus	19	20	20	27	38	24	22	14	4	13	11	
I730 Raynaud` sündroom	1	1	0	0	0	1	3	0	0	0	0	
J303 Allergiline riniit	0	0	1	0	1	3	2	0	0	0	0	
J448 Muu täpsustatud krooniline obstruktiivne kopsuhaigus	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	
J45X Astma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	
J683 Kemikaalide, gaaside, suitsu ja aurude põhjustatud muud ägedad elundite haigused	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	
L23X Allergiline kontaktdermatiit	0	2	0	2	3	0	0	3	2	0	0	
L24X Ärritav kontaktdermatiit	1	1	0	0	1	1	2	1	1	1	0	
M192 Käärliigese artroos	1	3	1	0	0	1	1	1	1	1	0	
M199 Täpsustamata artroos	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	2	
M255 Liigesevalu	2	1	3	5	3	4	6	1	2	2	4	
M501 Kaela lülivaheketta haigusseisund radikulopaatiaga	1	1	1	0	3	1	4	3	2	2	0	
M541 Nimme-ristluu radikulopaatia	3	2	4	2	3	0	8	2	4	9	3	
M545 Nimmevalu e. dorsalgia	3	0	4	5	6	3	6	2	4	8	2	
M700 Käe ja randme rigisev sünoviit	1	0	1	3	0	5	1	1	1	0	0	
M708 Rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid	4	28	5	15	9	18	20	15	9	18	7	
M720 Duouytreni kontaktuur	0	0	0	2	0	0	1	1	0	0	0	
M751 Olaliigese rotaatormanseti kahjustus	2	7	2	4	15	8	1	6	2	4	3	
M770 Käärliigese keskmine põndapealispõletik	2	1	1	4	1	3	2	1	2	3	0	
M771 Käärliigese lateraalse põndapealispõletik	9	8	4	7	17	2	1	1	3	2	0	
M931 Randmeliigese artroos	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	
T752 Vibratsiooni toime	1	2	0	1	2	0	1	1	0	0	0	
Diagnoos täpsustamisel	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	
Kokku	61	96	62	105	129	91	89	85	52	81	44	

Töövaidlused

- Töövaidluskomisjonidele (TVK-dele) esitati III kvartalis **1392** töövaidlusavaldust, mis oli ligi 500 avalduse võrra vähem, kui II kvartalist lahendamata jäänud avaldustega oli III kvartalis lahendamisel kokku **2913** töövaidlusavaldust, millest lahendini jõudis 1415 ehk **49%** avaldustest.
- Töövaidlusavalduste arv on järjepidevalt kasvanud alates 2007.a II kvartalist, seega on töövaidluste arv vähenenud esmakordselt üle kahe aasta.
- TVK-de lõikes on töövaidluste arv võrreldes II kvartaliga tõusnud vaid Ida TVK asukohaga Jõhvis ning Lääne TVK asukohaga Saaremaal, kus lahendatakse lisaks ka Hiiumaal ning Raplamaal asuvate töösapoolte töövaidluseid.
- Töövaidluste arv on aga oluliselt vähenenud Ida TVK asukohaga Narvas (-43%), Põhja TVK-des, kus lahendatakse Tallinna ja Harjumaa töösapoolte vaidluseid (-28%), Lõuna TVK asukohaga Tartus (-51%) ning Lääne TVK asukohaga Pärnus (-28%).

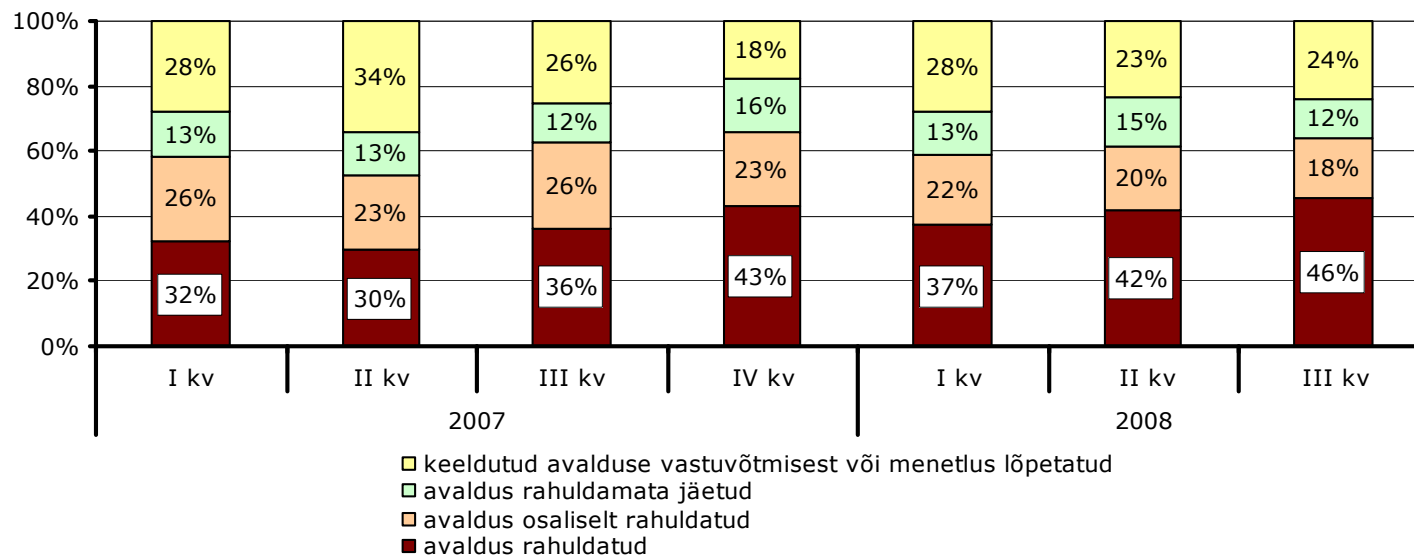
Töövaidluskomisjonidele esitatud avaldused kvartalite lõikes (muutused võrreldes eelneva kvartaliga)

Töövaidlused maakonniti

- Maakondade lõikes esitati enim avaldusi Tallinnas ja Harjumaal 728 (52% kogu riigis esitatud avaldustest), Tartumaal 170 (12% avaldustest) ning Ida-Virumaal 107 (8% avaldustest). Vähim oli töövaidluseid III kvartalis Põlvamaal (7 avaldust) ning Hiiumaal (9 avaldust). Töövaidluste arv on enim vähenenud samuti Tallinnas ja Harjumaal (-287), Ida-Virumaal (-107) ning Viljandimaal (-52). Rohkem, kui II kvartalis esitati avaldusi Võrumaal (+26) ning Valgamaal (+15).
- Avalduse laekumisest 1 kuu jooksul istungile määratud avalduste osakaal oli III kv 20%. Suurim võimalus, et avaldus 1 kuu jooksul istungile määratakse oli Lääne TVK-s asukohaga Saaremaal (95%) ning Lõuna TVK-s asukohaga Võrus (55%), väikseim aga Põhja TVK-des, kus määrati 1 kuu jooksul istungile vaid 3% esitatud avaldustest.

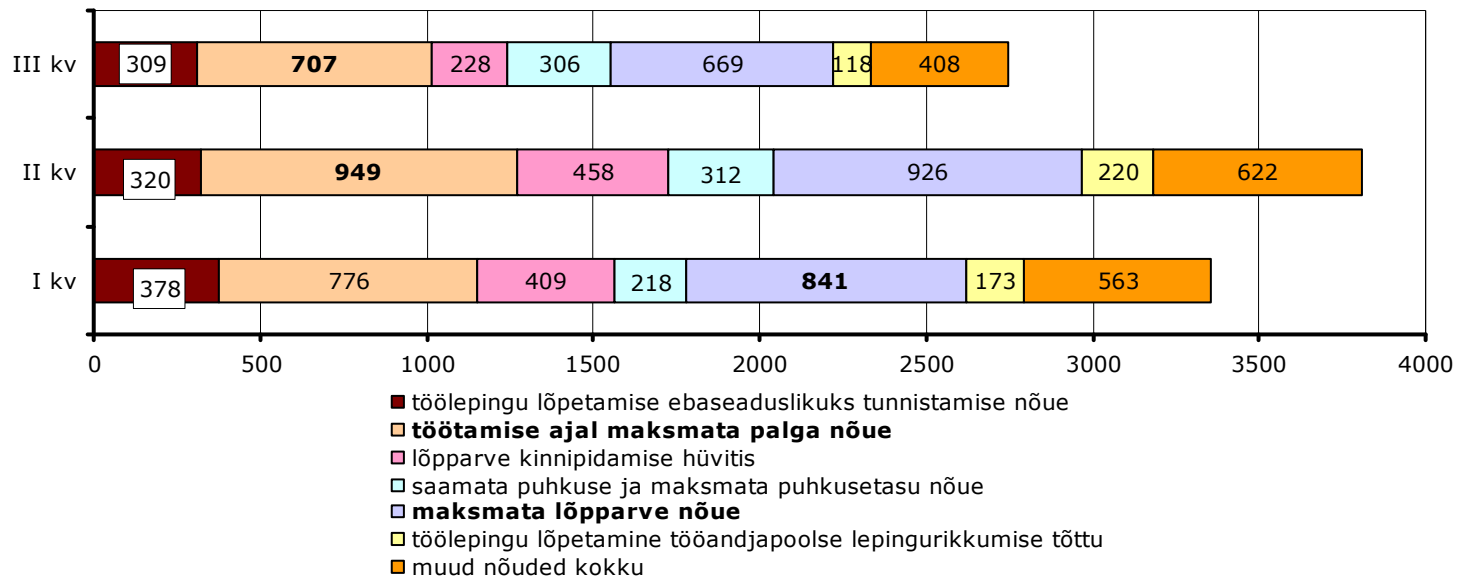
Lahendatud avalduste osakaal

Töövaidlused – enim esitatud nõuded

- **Tööandjad** esitasid III kvartalis 42 avaldust, millest enamus sisaldas nõudeid töötaja poolt materiaalse kahju tekitamise hüvitamiseks või oli töötaja enne etteteatamise tähtaja möödumist omavoliliselt töölt lahkunud.
- **Töötajad** esitasid III kvartalis 1350 avaldust, mis sisaldasid kokku 2745 erinevat nõuet tööandja vastu.
Avalduste sisu järgi, sisaldas iga teine avaldus töötamise ajal maksmata palga nõudeid või maksmata lõpparve nõuet (vt. nõuete jaotust jooniselt).

Töötajate poolt esitatud nõuded 2009.aastal kvartalite lõikes

Töösuhete järelevalve

Kuigi 2009.a töösuhete plaanilist järelevalvet ette ei ole nähtud, viidi inspektsiooniti siiski läbi erinevatel alustel põhinevaid ettevõtete külastusi:

- ✓ inspektsiooni juhuvaliku alusel kontrolliti 38 ettevõtet;
- ✓ järelkontrolle viidi läbi 13 varem kontrollitud ettevõttes;
- ✓ kaebuse põhjal viidi läbi 9 kontrollimist;
- ✓ enne nõusoleku andmist viidi läbi 2 kontrolli ning
- ✓ sõidukijuhtide töö- ja puhkeaja kontrolle viidi läbi 47 korral.
- Kontrollimiste käigus tuvastati kokku **74** töösuhetealast rikkumist, millest pooled fikseeriti ettekirjutuses. Ettekirjutus koostati **25** ettevõttele.
- Nõuete täitmata jätmise eest hoiatati ettevõtteid sunnirahaga **10** korral, summas **20 300** krooni. Vajadust sunniraha täitmisele pöörata III kvartalis ei olnud.

Alaealiste töösuhete kontrolli tulemused

- Lääne inspektsioonis viidi augustikuus läbi alaealiste töösuhete alased kontrollimised. Eesmärgiga kontrollida, kuidas tööandjad täidavad uut TLS nõudeid alaealiste töötamise kohta. Peamiselt külastati Pärnu ja Haapsalu toitlustus-ettevõtteid. Kontrollimisele kaasati politsei alaealiste inspektor või munitsipaalpolitsei ametnikud.
- Rikkumisi avastati töö- ja puhkeaja nõuete täitmisel - pikad töövahetused ja öötööle rakendamine. Külastuste käigus ilmnnes veel, et mitte kõik tööandjad ei tea õigusaktidest tulenevaid nõudeid alaealiste tööle rakendamiseks. Kontrollid näitasid, et mitmed tööandjad olid sõlminud alaealistega tööettevõtulepingud, mis ei kuulu Tööinspektsiooni järelevalve alla.
- Tööettevõtulepingute sõlmimine annab tööandjatele võimaluse hiilida kõrvale TLS sätestatud alaealiste tööle rakendamise piirangutest. Tööettevõtulepingu sõlmimisel võib alaealisele kehtestada piiramatut töötaja, rakendada öö- ja ohtlikul tööol, ei pea juhendama jne. Tööettevõtulepingute sõlmimise praktika laienemine võib kaasa tuua alaealise tööle rakendamisel tema elu ja tervise oluliselt ohtu panemise.

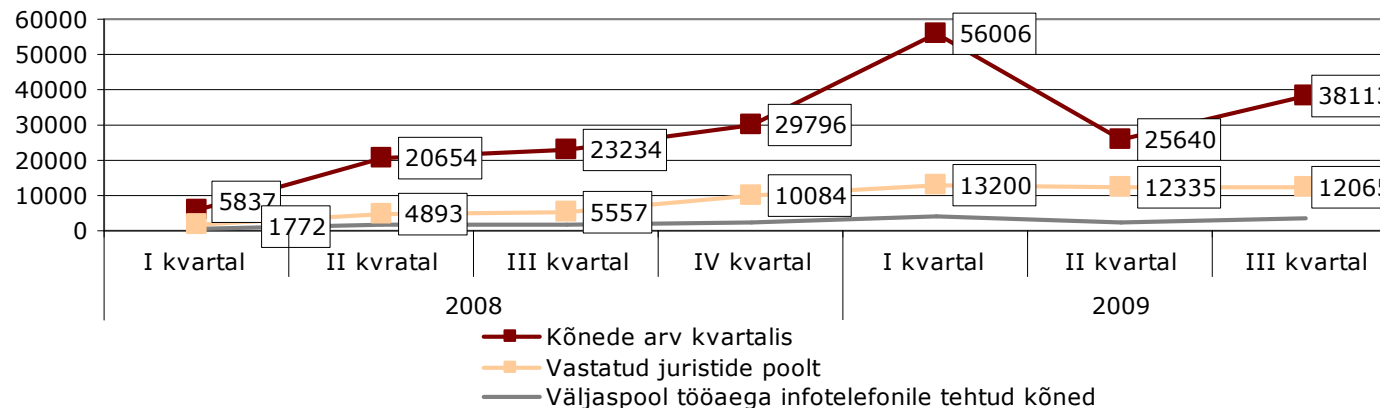
Töösuhetealane nõustamistegevus

Tööinspektsioonil on nõustamistegevuseks pakkuda kolm peamist infokanalit: infotelefon 640 6000, e-post ti@ti.ee ning vastuvõtt inspektsioonides kohapeal.

Üleriigiline infotelefon 640 6000

- Vajadus Tööinspektsiooni poolse nõustamise järele on jätkuvalt suur. Võrreldes II kvartaliga kasvas infotelefonile tehtud kõnede arv märkimisväärselt just juulis ja augustis (üle 15 000 kõne kuus), mis on suuresti seotud uue TLS rakendumisega. Septembris on kõnede arv juba mõnevõrra vähenenud (6704 kõnet).
- Sagedamini esitati küsimusi, mis puudutasid töölepingu ülesütlemist, õppepuhkuste võimaldamist, keskmise töötasu, puhkusetasu ja haigushüvitise arvutamist, aga ka Töötukassa poolt makstavaid koondamishüvitisi.
- Kvartalis kokku on tööajal tehtud kõnedest vastajatele liikunud kokku **34 806 (91,3%)** kõnet, millest mingil põhjusel 12 606 ehk 36% kõnedest on katkestatud tervitusteksti saamisel.
- Kokku vastati kolme kuu jooksul **12 065-le** kõnele, mis moodustas keskmiselt **35%** kogu vastajatele suunatud kõnedest.

Infotelefoni ülevaade

E-kirjadele vastamine

- Seoses uue Töölepinguseaduse (TLS) rakendamisega on oluliselt kasvanud Tööinspektsiooni e-posti aadressile saadetavate selgitustaotluste arv. Ainuüksi selgitustaotlustele on vastatud 365 korral. Lisaks selgitustaotlustele on vastatud veel kõigile kohaliku inspektsiooni ja juristide e-posti aadressile saadetud kirjadele.
- Peamiselt küsitakse e-kirja teel sarnaselt infotelefonis küsitule selgitusi töölepingu ülesütlemise, töötasu vähendamise, raseda ja lapsehoolduspuhkusel oleva töötaja koondamise õigsusega seotud küsimustele, samuti keskmise töötasu ja puhkusetasu arvutamise kohta.

Nõustamine vastuvõtul

- Lisaks võimalusele helistada Tööinspektsiooni infotelefonile või saada küsimustele vastuseid e-posti teel, on võimalik tulla konsultatsioonile ka juristi vastuvõttudele. Kolme kuu jooksul on Tööinspektsiooni poolt pakutavatel konsultatsioonidel käinud ligikaudu 1500 inimest, kellest 80% moodustavad töötajad ning 20% tööandjad.

Nõusolekud, kooskõlastused

- Seoses uue TLS jõustumisega kaotasid kehtivuse enamuse tööinspektori nõusoleku ja kooskõlastuse andmise sätted. Tööinspektsiooni pädevuses on alates 01. juulist üksnes nõusoleku andmine 7-14-aastase alaealise tööle võtmiseks. Selleks esitasid tööandjad III kvartalis 32 taotlust 263 alaealise tööle võtmiseks, millest 5 juhul keelduti nõusoleku andmisest.

Tööinspektsiooni poolne teavitus ja koolitustegevus

- Septembris alustas Tööinspektsioon **koolitustegevusega**. Ajavahemikul septembrist detsembrini 2009 on pilootkoolituse raames plaanis koolitada 40 töökeskkonnaspetsialisti (120-tunnine koolitus) ja 40 väikeettevõtete juhti (24-tunnine koolitus). Projekti eesmärgiks on välja selgitada koolitusvajadus ja õppekavade sobivus, et juba 2010. aastal alustada ulatuslikuma koolitustegevusega. Pilootkoolitust finantseerib täies mahus Euroopa Sotsiaalfond (ESF).
- Seoses uue töölepinguseaduse jõustumisega 1. juulil, jätkas Tööinspektsioon ka selleteemalist aktiivset teavitustööd. Üle-Eesti viidi tööandjatele ja ettevõtete personalitöötajatele läbi 10 **temaatilist teabepäeva**, millest võttis osa üle 400 inimese.
- Jätkus üleriigiline järelevalve- ja teavituskampaania „**Kukkumine ja libisemine-kuidas ennetada tööõnnetusi?**“, mille käigus jagasid tööinspektoriid ettevõtete külastustel temaatilisi infomaterjale ning jagasid tööandjatele nõuandeid töökeskkonna ohutumaks muutmiseks.
- Jätkus **Tööinspektsiooni infokirja** avaldumine. Inspektsiooni kodulehe kaudu on infolistiga liitunud juba üle 1000 inimese.

Teavitustegevus Põhja inspektsioonis

Põhja inspektsiooni 2009.a eesmärk teavitustöös on teavitada võimalikult suures mahus töötajaid ja tööandjaid uuest töölepinguseadusest tulenevatest muudatustest.

- III kvartali seisuga on Põhja inspektsiooni teabepäevadel osalenud kokku **760 inimest**;
- Eraettevõtetes on käidud uue TLS kohaldamisest rääkimas **kahel** korral.
- Kodanikuühiskonna Sihtkapitali eestvedamisel toimus TLS teabepäev MTÜ juhtidele, osalejaid oli kokku **58** ja lektoriks oli Meeli Miidla-Vanatalu.
- Läbi on viidud kolm planeeritud teabepäeva teemal Uus Töölepingu seadus, kus osales kokku **203** inimest, lektor Meeli Miidla-Vanatalu.
- Tööinspektor-jurist Meeli Miidla-Vanatalu osales eksperdina ETV 2 saates Vandekohus;
- Põhja inspektsioon teeb koostööd Eesti Spetsialistide liiduga vastates läbi nende veebilehe tulnud kodanike töotervishoidu, tööohutust ja töösuhteid puudutavatele küsimustele;
- Põhja inspektsiooni ametnike artiklid teemadel: Töölepingute muutmisest ja uute lepingute sõlmimisest, Puhkuste andmine ja aegumine, Töölepingu erakorralisest ülesütlemisest töötajate koondamisel on avaldatud pea kõikides maakondade ajalehtedes.

Teavitustegevus Lõuna inspektsioonis

- Hea Tava seminarid Lõuna inspektsiooni haldusalasse kuuluvates maakonnakeskustes. 14.10 Tartus, 20.10 Valgas, 28.10 Põlvas. Järgnevad Võru seminar 18.11.2009, Viljandi seminar 25.11.2009 ning Jõgeva seminar 02.12.2009. Seni toimunud seminarid on kandnud oma eesmärgi – ettevõtete esindajad on rääkinud enda ettevõttes rakendavatest headest tavadest ja auditoorium on olnud huvitatud, küsinud küsimusi ning head mõtted on saanud vahetatud. Nendel seminaridel on osalejatele jagatud mitmekülgseid teavituspõhiseid tööohutuse teatamise, kukkumise ja libisemise, gripi ennetamise, koorma kergendamise, asbesti käsitlemise, tööohutuse jne kohta. Materjalid on olnud menukad ning saanud positiivset tagasisidet.
- Uuendusena on Tartu, Viljandi, Põltsamaa, Otepää, Põlva, Elva, Jõgeva, Antsla linnadega kokku lepitud, et kaks korda kuus saadetakse neile Lõuna inspektsiooni juristi poolt vastatud küsimused, mis ilmuvad eraldi Tööinspektsiooni rubriigis. Kokkulepped toimivad ning küsimusi-vastuseid on tänaseks saadetud kolm korda. Samasuguse rubriigi sisseseadmiseks käivad läbirääkimised veel Valga, Tõrva, Räpina linnade kodulehekülgede haldajatega.
- 12.11.2009 korraldab Lõuna inspektsioon Tartu Laululava II korruse saalis Töötajate juhendamise ja väljaõppe teabepäeva. Oodatav inimeste arv on 50, lektoritena astuvad üles kahe ettevõtte esindajad ning kaks Lõuna inspektsiooni inspektorit.
- Jätkatud on ka varasemalt sisse seatud juristide küsimuste-vastuste avaldamist kohalikes lehtedes. Lehtedeks on Otepää valla leht, Tartu Postimees, Sakala, Vooremaa, Valgamaalane, Võrumaa Teataja ja Põlva Koit.

Teavitustegevus Ida inspeksioonis

- Intervjuu Viru prospektile
<http://old.prospekt.ee/modules.php?name=News&file=article&sid=2174>
03.07.2009 (Anna Grigorieva);
- Artikkel „Работы мало, но проблем хватает“
<http://www.dzd.ee/?SID=d5e029c7319b8fc297fa515882b2a685&n=76&a=3898&number=171> 10.07.2009 (Ülle Politajev, Anna Grigorieva);
- 18.09.2009 viidi läbi teabepäev „Uus töölepingu seadus: mis muutus töösuhetes?“
Rakveres (Hotell Wesenbergh);
- Kommenteeriti tööõnnetuste tagamaid ajalehele Põhjarannik [Kaks surma töid firmale 15 000 krooni trahvi - http://www.pohjarannik.ee/modules.php?name=News&file=article&sid=11235](http://www.pohjarannik.ee/modules.php?name=News&file=article&sid=11235)
24.09.2009 (Ülle Politajev);
- 25.09.2009 korraldati teabepäev „Uus töölepingu seadus: mis muutus töösuhetes?“
Toilas;
- Koostöölepe sõlmimine EAKL Lääne-Virumaa osakonnaga (esindaja: juhataja Toomas Säask). Koostöö seisneb info vahetamises, nõustamises ja muude ettetulevate küsimuste lahendamises (Küllike Kuusik, Ülle Kool);
- Jätkub koostöö maakonnalehtedega.

Teavitustegevus Lääne inspektsioonis

- Juulist septembrini viidi viies maakonnas: Hiiumaal, Saaremaal, Läänemaal, Raplamaal ja Järvamaal läbi kokku 5 uut töölepingu seadust tutvustavat teabepäeva, kus lektoritena astusid üles Lääne inspektsiooni tööinspektor-juristid.
- Augustis tutvustasid Saaremaa töövaidluskomisjoni juhataja ning tööinspektor Hiiumaal Tuuru Sihtasutuses Hiiumaa tööandjatele uut töölepingu seadust ning Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatusi.
- Koostöös Pärnu Linnavalitsuse Munitsipaalpolitseiga viidi läbi ühisreidid Pärnu toidlustusasutustesse, kus hooajalisusest tulenevalt rakendatakse tööle alaealisi. Eesmärk oli jälgida alaealiste tööerakendamist ja teadvustada neile esitatavaid nõudeid uue töölepingu seaduse valguses, samuti tutvustada toidlustusettevõtetes tubaka- ja alkoholi käitlemisega seotud nõudeid, et olla valmis järgnevas hooajaks.
- Avaldati kaks pressiteadet, millest esimene puudutas olulisi muudatusi Vabariigi Valitsuse määruses „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses“ ning teine alaealiste töötamist.
- Jätkub koostöö maakonnalehtedega, kus iganädalaselt avaldatakse tööõiguse teemalist informatsiooni küsimuste-vastuste stiilis. Katseliselt lisasime eeltoodud rubriigile juurde tööohutust käsitlevad teemad.